

Rohegeeniuse peatoetaja on

Oled sa **GEENIUS**, **RIKAS** või **PRO**? [Vali sobiv tellimus siit.](#)**EESTI LOODUS**

Eesti metsad muutuvad aasta looma jaoks sõbralikumaks elupaigaks

Keskkonnaministeerium ja KIK

19. mai 2023 kell 14:35

Eesti-Soome ühisprojekt Flying Squirrel LIFE seisab lendorava elupaikade seisukorra parandamise eest. Foto: Anna Tuominen

2023. aasta loomaks valitud lendorava arvukus hakkas möödunud sajandil tormilise hooga kahanema, kadudes lõpuks pea sootuks – kõigist Euroopa Liidu riikidest leidub seda I kaitsekategooriasse kuuluvat looma veel vaid Eesti ja Soome metsades. Et lendorava asurkonda taastada ja kaitsta, alustas 2018. aastal kahe riigi ühisprojekt [Flying Squirrel LIFE](#), mille panuse abil kogutakse liigi kohta süvateadmisi ning otsitakse majandamisviise, mis tagaks lendorava asurkonna pikaegse säilimise.

Lendorav inimest ei pelga

Kuivõrd liigi elupaikade killustumine ja kadumine on inimtegevuse tagajärg, on ka Eesti ja Soome looduskaitsete murekohad üksteisele sarnased. Siiski leidub ka erinevusi. “Lõuna-Soomes käib asulate ja linnade lähedal aktiivne kinnisvaraarendus ning see on üks suuremaid põhjuseid, miks lendorava arvukus seal piirkonnas vähenenud on,” rääkis Keskkonnaameti looduskaitse korraldamise osakonna projektijuht Tõnu Laasi.

Kuigi Eestis elavate lendoravate puhul pole kinnisvaraarendus veel probleeme tekitanud, siis sarnaselt Kesk-Soome lendoravatele ohustab Alutaguse piirkonnas elava populatsiooni arvukust peamiselt metsaraie - see ei tähenda ilmtingimata nn pesametsa, vaid hõlmab ka selle lähipiirkondi.

“Kui raie toimub pesametsa ümber, suureneb lendorava isolatsiooni jäämise risk ning sellega katkestatakse senised lendorava levikuks olulised elupaikadevahelised ühendused. Kuna just need tagavad asurkonna säilimise, siis on väga oluline, et metsaraie planeerimisel osataks arvestada lendoravate liikumisvajadustega erinevate elupaikade vahel,” sõnas Laasi.

Eestis leiab lendorava asurkonna veel vaid Alutaguse metsadest. Foto: Tõnu Laasi

Aastatega on lendorava kaitsmisel ilmunud silmapiirile veel üks oht: hetkel otsitakse Eestis tuuleparkide arendamiseks sobivaid piirkondi. “Kuna analüüs sobivate paikade leidmiseks hetkel käib, siis näeme, et see teema muutub järjest aktuaalsemaks ka meie jaoks.”

Et lendorav armastab elada vaid puutumatus metsas ja eemal inimestest, on Laasi sõnul suuresti müüt - saavad ju lendoravad kenasti hakkama Soome asulaparkides, kus inimesed nende pesade alt regulaarselt mööda jalutavad. Põhjus, miks lendoravad Eestis vaid ühte piirkonda koondunud on, peitub hoopis pesapaikade olemuses - nimelt vajab lendorav asustamiseks õõnsustega puid, mida leidub hulganisti just vanades metsades.

“Iisakul elavad nad praegugi inimeste läheduses, seega see on tõepoolest müüt, et lendorav asulate lähedal hakkama ei saa. Lendorav armastab küll vanemaid metsi, eeskätt haavapuid, kuid seda põhjusel, et sellel puul on pesitsemiseks vajalikud õõnsused.” Samuti elutsevad vanades metsades puitu lagundavad seened ja suur-kirjurähn, kes puidu töötlemisel sinna lendoravale sobilikke õõnsusi tekitab.

Ühine mure ühendas osapooli

2018. aastal alanud Eesti-Soome ühisprojekt [Flying Squirrel LIFE](#) ei saanud Euroopa Komisjonilt positiivset rahastusotsust sugugi mitte esimesel korral - kuivõrd taotlus lükati mitmel korral tagasi, omandasid osapooled projekti kirjutamiseks järjest asjatundlikuma pilgu ning lõpuks, alles neljandal korral läkski õnneks.

“Kuna Metsahällitus (Soome Metsavalitsus) ehk projekti juhtpartner on seda rahastusinstrumenti kasutanud ka varem, siis ühine mure pani kahest riigist pärit osapooli ka üheskoos tööle, et arvukuse langustrend liigi väljasuremiseni ei viiks,” kirjeldas Laasi.

Läbiviidavate tegevuste hulka kuulub palju eriilmelisi ülesandeid, millest üheks tähtsaimaks on lendorava elupaikade regulaarsed inventuurid ja seired – kui inventuuriga otsitakse uusi elupaikasid, siis seire käigus kontrollitakse neid alasid, kus lendorava tegevusjälgi varem leitud on.

Selleaastane välitööperiood hakkab maikuu ühele poole saama, mille kohta on Laasil jagada ka häid uudiseid. “Praeguse seisuga oleme aastatel 2019–2023 kokku leidnud 20 uut elupaika, mis on päris suur arv ning kindlasti positiivne uudis,” lisas ta. Teisalt on mitmed varasemalt teadaolevad elupaigad viimastel aastatel paraku tühjaks jäänud.

LIFE programm andis toetuspunkti

Üks suurimaid väljakutseid seisneb aga lendorava kaitsest ja metsamajandamisest tingitud konfliktide lahendamises maaomanikega. Projektipartneritega koostatakse huvitatud metsaomanikele metsamajandamiskavad, milles on arvestatud lendorava elu- ja toitumispaikade tingimuste säilimise või kujunemisega.

Projekti lõppeesmärk näeb ette lendorava seisundi paranemist nii Eestis kui ka Soomes. Laasi sõnul on aga väga tähtsad ka teadmised, mida projekti käigus lendorava kohta omandatakse. “Ilma LIFE projektita polnuks meil võimalik nii süvitsi lendoravaga seonduvat uurida – see on meie jaoks väga suure väärtusega, kuna selle teadmiste pagasi abil saame järgnevate sammude peale mõelda ning edaspidi lendorava kaitset tõhusamalt korraldada.”

Lendorava inventeerimiseks toimuvad iga-aastased talgud. Foto: Tõnu Laasi

Ehkki lendorava väikese leviala ja öise eluviisi tõttu ei õnnestu enamikul meist teda Eesti metsades kohata, tehakse LIFE projekti raames siiski ka väga palju teavitustööd: hiljuti valmis projekti raames ülevaatlik raamat lendoravast. Samuti jätkub tihe koostöö Eestimaa Looduse Fondiga, kellega toimuvad talgud lendoravatele pesakastide meisterdamiseks ning inventuuride tegemiseks. “Peagi valmib Iisakus Täriverre mäel ka lendoravateemaline õpperada, millega saavad tulevikus tutvuda nii koolilapsed, kohalikud kui ka kaugemalt tulijad,” sõnas Tõnu Laasi.

Rahastust saab taotleda erineval moel

Suuremahuliste projektide puhul, kust ei puudu muu hulgas näiteks regulaarsed seired ja inventuurid, tõuseb mõistagi päevakorda rahastuse küsimus. Selleks on olemas erinevaid võimalusi nii kohalikul kui ka Euroopa Liidu tasandil. Septembris avaneb Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) [keskkonnaprogrammi taotlusvoor](#), mille

kaudu saab toetust taotleda näiteks kaitstavate või väheuuritud elupaikade ning looma-, taime- ja seeneliikide rakendusuuringuteks või inventuurideks.

Samuti pakub rahastusvõimalust Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni programm "Euroopa horisont". Just "Euroopa horisondi" kaudu on rahastuse saanud paljud teadusuuringud, mis on hiljem LIFE programmi abil läbiviidavate projektide aluseks.

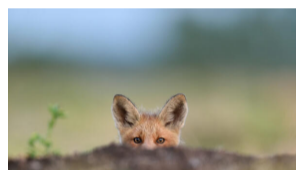
Ka LIFE programmi uus taotlusvoor on taas avatud ning ootab kõiki Eesti asutusi taotlema rahastust eriilmeliste keskkonna-, looduskaitse- ja kliimaprojektide elluviimiseks. Flying Squirrel LIFE projektile sarnaselt võib tegevustes kaasa lüüa ka mõnest teisest Euroopa Liidu riigist esitatud projekti partnerina.

Just mitme partneri koostöös sünnivad kõige suuremat muutust taotlevad ettevõtmised - millistele tingimustele taotluse esitamisel vastata tuleb, sellest saab lähemalt kuulata LIFE infopäeval, mis toimub juba 29. mail. [Tutvu infopäeva programmi ja täpsema lisainfoga siin.](#)

Artikli kirjutamist on rahastatud projektist "LIFE programmist teadlikkuse suurendamine ja projektitaotluste kvaliteedi parandamine 2", mida rahastab Euroopa Liidu liikmesriikide keskkonnaprojektide kaasrahastamise programm LIFE.

Märksõnad: [Flying Squirrel LIFE](#), [keskkonnaamet](#), [keskkonnaministeerium](#), [kik](#), [lendorav](#), [LIFE](#), [life programm](#)

SAMAL TEEMAL

"Sellisel tasemel projekti pole varem ellu viidud." Eesti Erametsaliit otsib koostöö abil võimalusi elukeskkonna säilitamiseks

Tasuta asju pole olemas? Nutikate meetodite abil saab energiakulusid oluliselt vähendada

Tartu Ülikool osaleb eksperdina mitmes rahvusvahelises LIFE projektis

[Jaga Facebookis](#)

[Saada e-kirjaga](#)

[Jaga Twitteris](#)

[Jaga LinkedInis](#)

**AwaRa
Est** LIFE 2

Loed AwaRaEst LIFE blogi, kus tutvustame, mida LIFE programmi projektide abil Eesti looduse ja keskkonna heaks tehtud on ning mida plaanime tulevikus ellu viia.

[Vaata kõiki artikleid](#)

POPULAARSED LOOD

G TELLIJALE

UUDIS

Riik toetab kümne energiasalvestuse pilootprojekti elluviimist

TalTech vastab kriitikale: kas Eesti ehituses on tõepoolest puudu innovaativisest mõtlemisest ja materjalikasutusest?

UUDIS

Tallinna Botaanikaaed kutsub reedel vikatiga niitma

UUDIS

Loodusvaatluste maratonil olid esmakordselt esindatud kõik Balti riigid

LOODUSES LIIKUMINE

Palavaga matkama? Kümme viga, mida inimesed kuumaga matkates teevad

G TELLIJALE

Millistel Eesti linnade haljasaladel varitseb enim puuke?

VIIMATI LISATUD

TalTech vastab kriitikale: kas Eesti ehituses on tõepoolest puudu innovaativisest mõtlemisest ja materjalikasutusest?

28. juuni 2023 kell 09:34

Tallinna Botaanikaaed kutsub reedel vikatiga niitma

28. juuni 2023 kell 09:07

Palavaga matkama? Kümme viga, mida inimesed kuumaga matkates teevad

27. juuni 2023 kell 16:43

Riik toetab kümne energiasalvestuse pilootprojekti elluviimist

27. juuni 2023 kell 11:30

Loodusvaatluste maratonil olid esmakordselt esindatud kõik Balti riigid

27. juuni 2023 kell 11:20

Millistel Eesti linnade haljasaladel varitseb enim puuke?

23. juuni 2023 kell 08:43

[Vaata kõiki artikleid](#)

SISUTURUNDUS

SISUTURUNDUS

Soodne ja kvaliteetne: kust leida autole parima hinnaga varuosad?

SISUTURUNDUS

Paadiomanikud on oodatud tankima kümnes Terminali sadamatanklas!

POPULAARSED LOOD MUJAL GEENIUSES

KODU • KINNISVARA

Osta ära: väga soodne võimalus saada suure kinnistuga talu omanikuks

PRO TELLIJALE

PANKROTILOOD | Kuidas näiliselt edukast firmast sai Eesti üks suurimaid maksuvõlglasti?

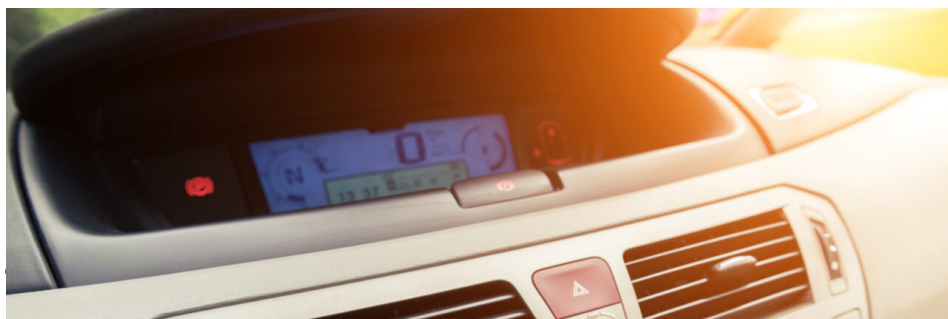
G TELLIJALE

Eesti naine rajab geniaalselt lihtsa, umbrohu- ja peaaegu mullavaba alternatiivi klassikalisele köögiviljapeenrale

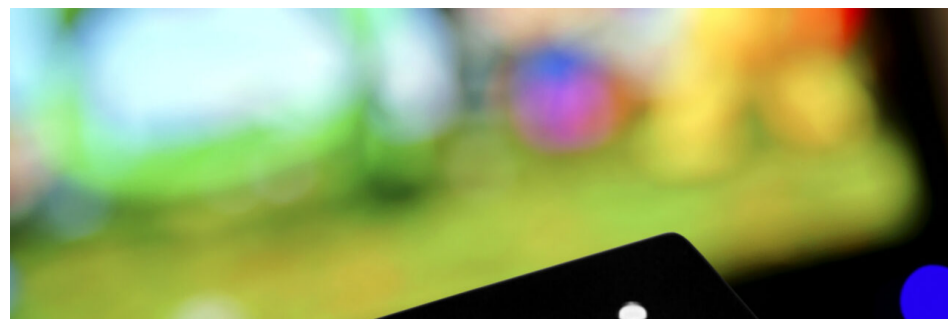
RAHA • UUDIS

Võlgnikud saavad õiguseid juurde: inkassofirmad lähevad finantsinspeksioon järelevalve alla

PRO TELLIJALE

Maailmakuulus pitsarestoran laieneb Eestisse? Ettevõtte otsib esimesi töötajaid

PRO TELLIJALE

Suured muutused Wise'is: finantsjuht lahkub ja Käärmann teeb pikema pausi

Hoolid Eesti loodusest ja tahad olla kursis keskkonnauudistega?

Saadame sulle kord nädalas ülevaate Eesti suurima roheportaali parimatest lugudest.

geeniusmeedia

Geenius Meedia OÜ
Volta tn 1, 10412 Tallinn
Tel 660 9797
geenius@geenius.ee

[Üldised kasutustingimused](#) • [Andmekaitsetingimused](#) • [Ettevõttest](#)

© Geenius Meedia OÜ, 2023.

Portaalid

[Geenius](#)
[Auto](#)
[Digi](#)
[DigiPRO](#)
[Diktor](#)
[E-Kaubandus](#)
[Kodu](#)
[Pere](#)
[Raha](#)
[Rikas](#)
[RMP](#)
[Rohe](#)
[Tervis](#)
[Äri](#)

Ajakirjad

[Autoleht](#)
[Autoleht Ekstra](#)
[Digi](#)

Podcastid

[Algorütm](#)
[Autotund](#)
[Digisaade](#)
[Investoritund](#)
[Kriitiline intsident](#)
[Restart](#)
[Rohetund: Ära rääma](#)
[Ärikäik](#)

Sotsiaalmeedia

[Facebook](#)

Kontakt

[Toimetus](#)
[Reklaamiinfo](#)

Geeniuse portaale majutab

ZONE